

ALFÖLDISÉG A MÚLTBAN ÉS A JELENBEN

Dr. Székely Péter

szociológus, biológus f iskolai tanár

A TERMÉSZET, MINT A MINDENNAPI ÉLET ÉS A MEGÉLHETÉS MEGHATÁROZÓ TÉNYEZŐJE

- A honfoglalás idő szakában
- Összefüggő, nagy területű síkvidéki tölgyerdők
- Jelentős folyó menti árterületek, lápok
- Legeltetési állattenyésztés (f leg sértés)
- Sajátos halász-páka sz kultúra kialakulása
- Döntően falusi településszerkezet, néhány nagyobb város kialakulása
- Idő számításuk után 400-500-as években

A TERMÉSZET, MINT ...

- Nagyméretű erdőirtások a középkor évszádaiban
- Alföldi füves pusztaságok kialakulása
- Legeltetési állattartás (rideg tartás)
- Földművelés, növénytermesztés (főleg gabonafélék)

A TERMÉSZET, MINT...

- „Modern tendenciák”
- XIX.-XX században
- Nagy volumen
folyószabályozások, mocsárlecsapolások
- Nagybirtokrendszer, nagyüzemi szerkezet és technológiák elterjedése a mezőgazdaságban

A TERMÉSZET, MINT..

- A jövő
- Klímaváltozás
- Sivatagosodás
- Mezőgazdasági, technológia és életmód változtatás

A TÖRTÉNELEM, MINT AZ ALFÖLDI TÁRSADALOM MEGHATÁROZÓ FONTOSSÁGÚ FORMÁLÓJA

- Honfoglalás-a kereszténység felvétele
- Idegenhódítások a középkorban
- Tatárjárás
- Török hódoltság
- Települések elnéptelenedése
- Betelepítések a török hódoltság után
- Korai
- Későbbi

A TÖRTÉNELEM, MINT AZ ALFÖLDI TÁRSADALOM MEGHATÁROZÓ FONTOSSÁGÚ FORMÁLÓJA

- Habsburg korszak-változások és stabilizálódás
- Stabilizálódó feudális viszonyok, (nagybirtokrendszer, jobbágyság, földmivelésen alapuló mezőgazdaság)
- Városiasodási folyamatok elindulása
- Kereskedelem, európai tranzitútvonalak „keresztvezetése”
- Mezővárosok kialakulása, „parasztpolgárisodás”

A TÖRTÉNELEM, MINT...

- Modernizáció a XIX.-XX. Században
- Jobbágyszabadítás
- Feudális nagybirtokrendszer „kapitalizálása”(Széchenyi)
- Az 1848-49-es Szabadságharc és Forradalom hatásai és eredményei
- A kiegyezés utáni változások
- Városok és városiasodás a XX.században
- Parasztpolgári hagyományok-lokál patriotizmus
- Földosztások ,földmunkás mozgalmak,kubikusok

A TÖRTÉNELEM, MINT...

- Az első világháborút követő időszak jellemzői
- A második világháború utáni „Rákosi korszak”
- Fejlett nagyüzemi mezőgazdálkodás a „Kádár” rendszerben
- Az Alföld helyzete a rendszerváltást követően

A VALLÁS MINT AZ EMBERI PRAXIS RÉSZE, VALAMINT AZ EMBERI HABITUS ÉS KARAKTER FONTOS FORMÁLÓJA

- A kereszténység felvétele és a pogány vallás hagyományai
- A kétfajta hitvilág keveredése, a hagyományokban és a szokásokban
- H bériség és a vallás összekapcsolódása
- Vallás a mindennapi gyakorlatban
- Vallás az ünnepekben és a szokásokban
- Vallás a gazdasági tevékenységekben

A VALLÁS MINT AZ EMBERI PRAXIS RÉSZE,...

- A vallási irányzatok hatásai
- A reformáció térhódítása az Alföldön
- Az ellenreformáció, "visszafordító" hatásainak elmaradása
- Az alföldi társadalomra gyakorolt hatások

A GAZDASÁG, MINT AZ ALFÖLDI EMBEREK ÉLETMINŐSÉGÉNEK F MEGHATÁROZÓJA

- A mezőgazdálkodás sok évszázados múltjának összefoglalása
- Gazdálkodás a kapitalizálódó nagybirtokrendszerben a kiegyezés után
- Földosztás, erdőszakos TSZ-be tömörítések
- Modern nagyüzemi gazdálkodás az 1970-80-as években
- TSZ-ek felszámolása, a rendszerváltást követő időszak jellemzői

A GAZDASÁG, MINT AZ ALFÖLDI EMBEREK...

- Az ipar és az ipartelepítés összefoglalása
- Korlátozott ipartelepítés a kiegyezést követően
- Habsburg gazdaságpolitika (Magyarország a birodalom éléstára)
- Élelmiszeripar
- Feldolgozóipar
- Az I-világháború és az 1929-33-as gazdasági válság hatásai
- További rombolás és visszaesés, II-világháború

A GAZDASÁG, MINT AZ ALFÖLDI EMBEREK...

- Erőltetett ipartelepítés az államszocializmus alatt
- Felfelé tendenciák, és problémák a rendszerváltást követően
- Több évszázadon keresztülívelő legfontosabb tendenciák
- Elmaradott és megkésett részleges fejlődés
- Szegénység

A POLITIKA MINT, KORLÁTOZOTT MÉRTÉKBEN ÉS HATÉKONYSÁGGAL ALKALMAZOTT ESZKÖZ, AZ ALFÖLD ILLETVE AZ ALFÖLDI EMBEREK ÉLETÉNEK JAVÍTÁSÁRA

- A főbb történelmi korszakok Alföldet érint politikájának összefoglalása
- A feudális-rendi társadalom (történelmi áttekintés)
- A kiegyezéstől a rendszerváltásig
- A felzárkóztatás és a fejlesztés kényszerének felismerése
- Az első „alföldi fejlesztési programok” jellemzői, eredményei és hiányosságai

A POLITIKA MINT, KORLÁTOZOTT MÉRTÉKBEN...

- Alföldfejlesztés a rendszerváltást követően
- Eltérő politikai érdekek, és gazdasági korlátok
- Európai Unióval való kapcsolatok
- A „történelmi kényszer” felismerésének szükségessége

KÖSZÖNÖM, MEGTISZTEL
FIGYELMÜKET!